

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D3/1/Ş.Y.-99/2 (Devralma)

Karar Sayısı : 99-27/245-149

Karar Tarihi : 3.6.1999

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL (İkinci Başkan), M. Zeki UZUN, Sadık KUTLU, İsmet CANTÜRK, Necdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B- RAPORTÖRLER : Şefkat YÜKSEL, Burak BÜYÜKKUŞOĞLU

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: J.T. International Holding B.V.

Vekili Av.Tolga Karataş

Lamartine Cad. No:10 Taksim 80090 İSTANBUL

D- TARAFLAR: - J.T. International Holding B.V.

Vreelandseweg 46 1216 CH Hilversum HOLLANDA

- R.J. Reynolds Tobacco International Holdings B.V.

46 Vreelandseweg 1218 Hilversum HOLLANDA

E- DOSYA KONUSU: Japan Tobacco Inc. Grubu'nun bağlı bir şirketi olan J.T. International Holding B.V. (J.T. International)'nin, R.J. Reynolds Nabisco Inc. Grubu'nun bağlı bir şirketi olan R.J. Reynolds Tobacco International (R.J. Reynolds)'in hisselerini devralması işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına en son 14.5.1999 tarih, 1507 sayılı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca düzenlenen 27.5.1999 tarih, D3/1/Ş.Y.-99/2 sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu 31.5.1999 tarih, REK.0.07.00.00/31 sayılı Başkanlık önergesi ile 99-27 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Söz konusu devralma işleminin, tarafların ilgili pazardaki toplam ciroları yönüyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1998/2 sayılı tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğu, ancak, bu işlem sonucunda anılan Kanun maddesinde belirtilen, ilgili ürün pazarında hakim durumun yaratılması ya da hakim durumun güçlendirilmesine yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. İlgili Pazar

Ürün Pazarı: Üretim şekilleri, tütün kalitesi, fiyat, tüketici tercihleri gibi hususlar dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı %85 oranında flue-cured (Virginia) ve burley tütünleri ile %15 oranında da şark tipi tütünlerin kullanıldığı "Amerikan Harmanı" sigaraların üretim ve satışı pazarı olarak belirlenmiştir.

Coğrafi Pazar: İlgili ürünün dağıtımı ve satışının ülkemizin tümünde yapıyor olması, kolayca taşınabilen ve kolayca bozulmayan bir ürün olması ve farklı homojen pazarlar oluşmaması gibi hususlar dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak tespit edilmiştir.

2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Devralma işlemine taraf olan J.T. International'ın ve bağlı bulunduğu Japan Tobacco Incorporated'ın Türkiye'de faaliyeti bulunmazken devralmanın diğer tarafı olan R.J. Reynolds ilgili ürünün üretimi ve pazarlanması faaliyetlerini ülkemizde de yürütmektedir. Devralma sonucu Japan Tobacco Incorporated, R.J. Reynolds'ın bağlı bulunduğu RJR Nabisco Incorporated'ın uluslararası tütün faaliyetlerini, ABD tütün piyasası faaliyetleri hariç olmak üzere devralacaktır.

Bildirime göre ülkemizde, R.J. Reynolds'ın Türkiye'de faaliyet gösteren, bağlı şirketleri devralmaya konu olacaktır. Bu şirketler, R.J. Reynolds Pazarlama ve Dağıtım A.Ş., Reytek Tütün Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve R.J. Reynolds Tütün Sanayi A.Ş.'dir.

Devralınan şirketlerin devralma öncesi ve devralma sonrası ortaklık yapıları şu şekildedir:

Şirketler	DEVRALMA ÖNCESİ		DEVRALMA SONRASI	
	Hissedarlar	Paylar	Hissedarlar	Paylar
RJR Tütün Sanayi A.Ş.	RJR Mac. Donald Inc. (Kanada) Diğerleri	% 99.99 % 0.01	J.T. International Diğerleri	% 99.99 % 0.01
RJR Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.	RJR Tobacco B.V. (Hollanda) Diğerleri	% 99.99 % 0.01	J.T. International Diğerleri	% 99.99 % 0.01
Reytek Tütün Sanayi ve Ticaret A.Ş.	RJR Tobacco B.V. TEKEL Genel Müdürlüğü Diğerleri	% 50.83 % 48 % 1.17	J.T. International TEKEL Genel Müdürlüğü Diğerleri	% 50.83 % 48 % 1.17

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi birleşme ve devralma sayılan halleri sıralamıştır. Buna göre "Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığının yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi"ni Kanun kapsamında bir devralma olarak kabul eden ilgili madde hükmü gözönüne alındığında bildirim konu işlemin bir "devralma" işlemi olduğu anlaşılmaktadır.

Birleşme ve devralmalara uygulanacak pazar payı ve ciro eşiği ise, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişiklik yapılan 4. maddesinde, "Ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın %25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur." şeklinde belirlenmiştir.

R.J. Reynolds Nabisco Inc. grubunun 1998 yılında dünyadaki cirosu 16.000.000.000 ABD Doları'dır. Öte yandan teşebbüsün ilgili ürün pazarındaki cirosu (üç bağılı şirketin toplam cirosu) 126.172.644.000.000 TL., ilgili pazardaki payı ise %7.5'tir, Devralan taraf olan J.T. International Holding B.V.'nin ise toplam cirosu 2.621.000.000.000 Japon Yeni olup, Türkiye'de faaliyeti bulunmamaktadır. Bu bilgiler ışığında, bildirim konu olan devralma işleminin, 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer alan pazar payı eşiğini aşmadığı, ancak ciro eşiğini aşması nedeniyle Rekabet Kurulu'ndan izin alınmasının zorunlu olduğu anlaşılmaktadır.

Devralma işleminin gerçekleştiği sigara sektöründe yasal ve teknik engellerden ötürü yeterince rekabet yaşanmamakta olup, ilgili pazarda halihazırda üretim yapan üç adet firma bulunmaktadır. Ancak J.T. International'ın Türkiye'de faaliyette bulunmaması, devralma ile Türkiye'deki şirketlerin bağılı bulunduğu ana şirketlerin değişmemesi sonucunda Türkiye'deki şirketlerin hissedarlık yapısında herhangi bir değişiklik meydana gelmeyecek olması, R.J. Reynolds Tobacco Incorporated'ın pazar payının %25 eşiğinin altında bulunması, bu şirketlerin dünya pazarlarıyla bütünleşmiş olmaları ve ilgili piyasada halihazırdaki durumun değişmeyecek olması nedenleriyle devralma işleminin mevcut pazardaki rekabeti olumsuz yönde etkilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmelerin ışığında; bildirim konu olan J.T. International Holding B.V.'nin, R.J. Reynolds Tobacco International'ın hisselerini devralması işleminin 4054 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğuna; ancak ilgili pazarda hakim durum yaratılması ya da var olan hakim durumun güçlendirilmesi sonucunu doğuracak bir işlem olmadığından devralma işlemine izin verilmesine;

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.